

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่มาก กรณีศึกษา สหกรณ์ออมทรัพย์หน่วยงานราชการ และสถาบันการศึกษา ได้กำหนดวิธีการศึกษาไว้ ดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

สถานที่ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่มากที่มีทุนดำเนินการตั้งแต่ 1,000 ล้านบาท ขึ้นไป ซึ่งเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ในสังกัดหน่วยงานราชการและสถาบันการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 32 สหกรณ์ (ตาราง 2) ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล สหกรณ์ออมทรัพย์เหล่านี้มีปัจจัยความเสี่ยงอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ รวมถึงความเสี่ยงจากการบริหารจัดการด้านเงินทุนของสหกรณ์ เนื่องจากมีทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝากเป็นจำนวนมาก (ตาราง 1)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการศึกษา ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน ดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการหรือรองผู้จัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่มาก จำนวน 5 สหกรณ์ จากสหกรณ์ออมทรัพย์หน่วยงานราชการ 2 คน ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์กรมชลประทานและสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาและสหกรณ์ออมทรัพย์สถาบันการศึกษา 3 คน ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด และสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด ซึ่งเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์ที่มีจำนวนทุนดำเนินงานที่มากที่สุดของสหกรณ์ออมทรัพย์ในหน่วยงานราชการและสถาบันการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ความเสี่ยง และแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าความเสี่ยงทางการเงินของสหกรณ์ วิธีการจัดการสภาพคล่อง การบริหารสินเชื่อ

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากงบการเงิน รายละเอียดประกอบงบการเงิน เพื่อนำเสนอภาพรวม ฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่มาก ในปีทางบัญชี พ.ศ. 2548 – 2551 รวมถึงการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมือทางบัญชี ประกอบด้วย อัตราส่วนทางการเงินที่จะวิเคราะห์สถานการณ์ความเสี่ยงทางการเงินทั้ง 5 ด้าน ของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่มากร มีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์ความเสี่ยงทางการเงิน

1. ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ โดยอัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสินเชื่อนั้นประกอบด้วย อัตราส่วนทางการเงิน 3 อัตราส่วน ดังนี้

1.1 อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อรวม

$$\text{อัตราส่วนทุนสำรองต่อเงินให้สินเชื่อ} = \frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{เงินให้สินเชื่อ}}$$

1.2 อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ

$$\text{อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อ} = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อปีนี้} - \text{เงินให้สินเชื่อปีก่อน}}{\text{เงินให้สินเชื่อปีก่อน}}$$

1.3 อัตราส่วนการขยายตัวของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

$$\text{อัตราการขยายตัวของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ} = \frac{\text{ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปีนี้} - \text{ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปีก่อน}}{\text{เงินให้สินเชื่อปีก่อน}}$$

2. ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง โดยอัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องนั้นประกอบด้วย

2.1 อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์หมุนเวียน

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์หมุนเวียน} = \frac{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}$$

2.2 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อสุทธิต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2.3 อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

2.4 อัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม

$$\frac{\text{อัตราส่วนเงินรับฝาก}}{\text{ต่อสินทรัพย์รวม}} = \frac{\text{อัตราส่วนเงินรับฝาก}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3. ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย โดยอัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยนั้นประกอบด้วย

3.1 อัตราส่วนดอกเบี้ยเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม

$$\frac{\text{อัตราส่วนดอกเบี้ยเงินรับฝากต่อ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} = \frac{\text{ดอกเบี้ยรับ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3.2 อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ต่อสินทรัพย์รวม

$$\frac{\text{อัตราส่วนดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้ต่อ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} = \frac{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3.3 ส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย

$$\text{ส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย} = \text{ดอกเบี้ยรับ} - \text{ดอกเบี้ยจ่าย}$$

3.4 อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อสุทธิต่อสินทรัพย์รวม

$$\frac{\text{อัตราส่วนเงินให้สินเชื่อสุทธิต่อ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} = \frac{\text{เงินให้สินเชื่อสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3.5 อัตราส่วนเงินปันผลต่อสินทรัพย์รวม

$$\frac{\text{อัตราส่วนเงินปันผลต่อ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} = \frac{\text{เงินปันผล}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

4. ความเสี่ยงด้านเงินทุนระยะยาว โดยอัตราส่วนที่ใช้ในการวัดความเสี่ยงด้านเงินทุนระยะยาวนั้น ประกอบด้วย :

4.1 อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์รวม

$$\frac{\text{อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} = \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

4.2 อัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ

$$\frac{\text{อัตราส่วนเงินปันผลต่อ}}{\text{กำไรสุทธิ}} = \frac{\text{เงินปันผล}}{\text{กำไรสุทธิ}}$$

4.3 อัตราการขยายตัวของทุนเรือนหุ้น

$$\frac{\text{อัตราการขยายตัวของ}}{\text{ทุนเรือนหุ้น}} = \frac{\text{ทุนเรือนหุ้นปีนี้} - \text{ทุนเรือนหุ้นปีก่อน}}{\text{ทุนเรือนหุ้นปีก่อน}}$$

5. ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดยอัตราส่วนที่ใช้ในการวัดความเสี่ยงด้านเงินทุนระยะยาวนั้น ประกอบด้วย

5.1 อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อจำนวนพนักงาน

$$\frac{\text{อัตราส่วนสินทรัพย์รวมต่อ}}{\text{จำนวนพนักงาน}} = \frac{\text{สินทรัพย์รวม}}{\text{จำนวนพนักงาน}}$$

5.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายของพนักงานต่อจำนวนพนักงาน

$$\frac{\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายของพนักงานต่อ}}{\text{จำนวนของพนักงาน}} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายของพนักงาน}}{\text{จำนวนพนักงาน}}$$

ขั้นที่ 2 ศึกษานโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

ศึกษา นโยบายการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการหรือรองผู้จัดการของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่มากในหน่วยงานราชการและสถาบันการศึกษาที่มีทุนดำเนินการสูงสุด 5 อันดับ คือ

สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัย

1. สหกรณ์ออมทรัพย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด
2. สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด
3. สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำกัด

สหกรณ์ออมทรัพย์หน่วยงานราชการ

4. สหกรณ์ออมทรัพย์กรมชลประทาน จำกัด
5. สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษา จำกัด

เพื่อทราบถึงแนวนโยบายของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน หากสหกรณ์ประสบกับปัญหาหรือหากเกิดความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ขึ้นกับสหกรณ์จะมีแนวทางแก้ไขปัญหากับความเสี่ยงทั้ง 5 ด้าน คือ ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ ด้านสภาพคล่อง ด้านอัตราดอกเบี้ย ด้านเงินทุนระยะยาว และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ได้อย่างไร